

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ปีการศึกษา 2554 ผู้วิจัยขอแนะนำสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุป

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ตามลำดับดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมาด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความ เป็นปัจเจกบุคคล และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา

2. ระดับความคิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา รองลงมาด้านการป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไข ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ กันระดับสูง และมีค่าเป็นบวก ความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมากกับการบริหารระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนด้าน การส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน

3.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีความสัมพันธ์กัน ในระดับสูงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข และ ด้านการส่งต่อนักเรียน

3.3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีความสัมพันธ์กัน ในระดับสูงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข และ ด้านการส่งต่อนักเรียน

3.4 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีความสัมพันธ์กันใน ระดับสูงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัด กรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข และด้านการส่งต่อ นักเรียน

3.5 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์ กันในระดับสูงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข และ ด้านการส่งต่อนักเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายเพื่อสรุปประเด็นความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา สรุปจากผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยมีวุฒิทางการบริหารการศึกษา ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และจะต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกเข้าสู่ตำแหน่ง โดยการสอบคัดเลือก การประเมินสมรรถนะทางการบริหาร และผู้ผ่านการสอบคัดเลือกจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตร การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา มีการฝึกประสบการณ์ทางการบริหารตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ก่อนบรรจุแต่งตั้งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จากกระบวนการและวิธีการคัดเลือกก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะที่แสดงออกให้เห็นถึงกระบวนการบริหารอย่างมีอุดมการณ์ ให้การสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน ให้ความเชื่อถือและศรัทธา ให้ความเคารพ สามารถมองการณ์ไกลที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ให้ความสนใจร่วมอย่างใกล้ชิด เอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้คำแนะนำและส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพของครู ใช้เทคนิคและแนวทางใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานด้วยความรักและเห็นคุณค่าของงาน ร่วมกันตั้งมาตรฐานการทำงานให้สูงและเชื่อมั่นว่าจะทำงานบรรลุเป้าหมายได้ และยังได้ประพาดตนให้เกิดประโยชน์แก่คนอื่นและกลุ่มอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ โยษคลัง (2549: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ การสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นขวัญปัญญา และการคำนึงถึงเอกบุคล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พรศิษฏ์ คำรอด (2549: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุพรรณก้อนคำ (2552: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมยศ บุญเจริญ (2553: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่าระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน สอดคล้องกับ สรัญญา เกิดแก้ว (2553: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการคล้อยตามความสามารถพิเศษ ด้านการยอมรับคุณค่าแห่งปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2549: 7) กล่าวว่าภาวะผู้นำคือ บุคคลที่มีความสามารถในการบังคับบัญชาคนอื่น โดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่น เป็นผู้ทำให้บุคคลอื่นไว้วางใจและให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกหรือสั่งการบังคับบัญชา โดยอาศัยอำนาจหน้าที่เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ และสอดคล้องกับแนวคิดของ แบสส์ และอโวลิโอ (Bass & Avolio, 1994) กล่าวว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถเห็นได้จากผู้นำเป็นผู้เปลี่ยนแปลงผู้ร่วมงานและผู้ตามให้มองตนเองและงานในแง่มุมใหม่ ๆ ทำให้เกิดความตระหนักรู้ในเรื่องภารกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและองค์การ พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้น และมีศักยภาพมากขึ้น

จากผลการวิจัยครั้งนี้ในภาพรวมและรายด้านของระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาสงขลา ยังพบรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ครู การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และการมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเป็นผู้อยู่ใน

ศีลธรรมและจริยธรรม ผลจากการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่ากรณีที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีทั้งภูมิรู้และภูมิธรรม ประกอบกับปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ผู้บริหารจึงต้องหาความรู้ให้ตัวเองอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารส่วนใหญ่จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และศึกษาต่อ ซึ่งจะได้ความรู้ใหม่ ๆ ไปใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษามีความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารของตนจะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เบส (Bass, 1999: 11) ที่ว่า ความมีบารมีเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเป็นผู้นำเปลี่ยนสภาพ เป็นความสามารถที่ทำให้คนอื่นเกิดการยอมรับ ศรัทธา เป็นผู้ที่มีความสามารถในการชักนำโน้มน้าวจิตใจให้คนอื่นมีความคิดเห็นคล้อยตาม และสอดคล้องกับ ความคิดเห็นของ พรพรรณ นวัจันติก (2545: 26 อ้างถึงใน ทิพวรรณ โยษคลัง, 2549: 65) กล่าวว่า การสร้างบารมีสามารถมองเห็นได้จากปฏิกิริยาตอบโต้ของผู้ตาม ได้แก่ การที่ผู้ตามเกิดความยกย่องนับถือ รักใคร่นิยมชมชอบ ให้ความไว้วางใจ เลื่อมใสศรัทธา และให้ความเกรงกลัว

2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้ครูทำงานเพื่อวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร การส่งเสริมให้ครูมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมาย และการให้โอกาสครูได้ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกระตุ้นให้ครูได้ทดลองปฏิบัติงาน โครงการใหม่ ๆ ที่ท้าทายความสามารถ และการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ผลจากการวิเคราะห์ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารพยายามกระตุ้นให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน ทำให้ครูรู้ว่าตนเองมีคุณค่าต่อการทำงาน คอยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ มีการกระตุ้นการทำงานของครู สร้างความตระหนักให้กับครูเห็นถึงความสำคัญของหน้าที่ของแต่ละบุคคล สร้างความเชื่อมั่นให้กับครูว่าสามารถทำได้ ทำให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน และพร้อมที่จะทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจให้กับงานที่ผู้บริหารมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เบส และอวลิโอ (Bass & Avolio, 1994: 2) กล่าวถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่าสามารถเห็นได้จากผู้นำที่มีลักษณะดังนี้ คือ มีการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ตามให้มองงานของพวกเขาในแง่มุม ต่าง ๆ ใหม่ ๆ ทำให้เกิดความตระหนักรู้ในเรื่องภารกิจ (mission) และวิสัยทัศน์ (vision) ของทีมและองค์กร มีการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาเองไปสู่สิ่งที่ให้กลุ่มได้ประโยชน์ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะชักนำผู้อื่นให้ทำมากกว่าที่พวกเขาตั้งใจตั้งแต่ต้น และ

บ่อยครั้งมากกว่าที่พวกเขาคิดว่ามันจะเป็นไปได้ ผู้นำจะท้าทาย ความคาดหวังและมักจะนำไปสู่การบรรลุถึงผลงานที่สูงขึ้น

3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การสนับสนุนให้ครูได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น การชี้แนะแนวทางและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา และการให้กำลังใจแก่ครูในการคิดหาวิธีการใหม่ ๆ ที่ดีกว่าในการทำงานอยู่เสมอ สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจูงใจและสนับสนุนให้ครูเกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารได้ดังนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มีแสดงความคิดเห็นร่วมกันโดยการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เน้นการมีส่วนร่วมในการบริหาร ประกอบกับในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์การเข้าถึงความรู้เป็นไปอย่างง่าย ทำให้ผู้บริหารและครูสามารถแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ทันต่อเหตุการณ์เนื่องจากทราบว่ามีปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่นั้นคืออะไร และมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เบส และอโวลิโอ (Bass & Avolio, 1994: 2) ที่ว่าผู้นำจะต้องแสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงานที่เป็นกระบวนการกระตุ้นผู้ร่วมงานให้เห็นวิธีการหรือแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหา มีการพิจารณาวิธีการทำงานแบบเก่า ๆ ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น มองปัญหาในแง่มุมต่าง ๆ มีการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลและข้อมูลหลักฐาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยผู้นำจะมีคุณลักษณะสำคัญในด้านการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ การส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับครูตลอดเวลา ช่วยทำให้การตัดสินใจดีขึ้น ผลจากการวิเคราะห์ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ชัดเจน เน้นผลงานเชิงประจักษ์ ตรวจสอบจากเอกสารหลักฐานหรือร่องรอยการปฏิบัติงาน ประกอบกับวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความก้าวหน้าในอาชีพมาก ส่งผลให้ได้รับค่าตอบแทนต่าง ๆ ผู้บริหารและครูจึงมีความพยายามในการพัฒนาตนเองด้วยการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทราบว่าผู้ร่วมงานถนัดหรือมีความสามารถในด้านใดเป็นพิเศษจึงสามารถมอบหมายงานได้ตรงตามความรู้ความสามารถ ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของ

ผู้ร่วมงานได้เหมาะสมตามความต้องการ ทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยุกต์ (Yukt, 1992: 352) คือ การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ใช่เพียงการยอมรับความต้องการของผู้ตามเท่านั้น แต่ช่วยปลูกเร้า กระตุ้น สนับสนุน และยกระดับ ความต้องการเหล่านั้นให้สูงขึ้น ผู้นำยังมีความพยายามที่จะพัฒนาประสิทธิภาพของผู้ตามให้ไปไกลกว่าเดิม เช่น มอบหมายงานที่ท้าทายให้ เพิ่มความรับผิดชอบ ช่วยสร้างความมั่นใจในสิ่งที่ ผู้ตามจะ ทำนอกเหนือจากที่คาดหวังเพื่อให้ผู้ตามมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา สรุปลงจากผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ก้องภพ ยี่หระ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการบริหารของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 6 พบว่า การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 6 ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิमित เจียมตน (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรัญญา เกิดแก้ว (2553: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 แนวทางการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ รวมทั้งในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ประกอบกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือ

จากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วม โดยมุ่งหวังว่าครูทุกคนสามารถให้ความดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งด้านการส่งเสริม ในส่วนที่ดีของนักเรียน ด้านการป้องกันมิให้ปัญหาเกิดขึ้นหรือลุกลามมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กกลุ่ม เสี่ยง และสามารถแก้ไขปัญหานักเรียนในเบื้องต้นได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา ได้จัดทำเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น เอกสารแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เอกสารการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการสรุปสาระสำคัญ ตลอดจนบทบาทหน้าที่และภารกิจของเขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างชัดเจน ทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนเกิดความเข้าใจ ในบทบาท หน้าที่ของตนเองและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องและบรรลุผลตามเป้าหมายที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ เอกสารคู่มือวิทยากรเครือข่ายระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการขยายผล การดำเนินงานระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานในสังกัด ด้วยการสร้างเครือข่าย และการประสานความร่วมมือร่วมใจกันอย่างกลมกลืนมิตร ประกอบกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนชัดเจน มีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมี หลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาต้องร่วมมือร่วมใจกัน พบว่า เป็นการพัฒนากระบวนการดำเนินงานอย่างมีระบบให้เกิดขึ้นต่อเนื่องและมีความเข้มแข็ง ซึ่งผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องบูรณาการแนวคิดวิธีการบริหารเชิงระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพเดมมิง (Deming Cycle: P - D - C - A) ในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้เกิดมาตรฐาน การดำเนินงานที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปีการศึกษา 2553 - 2554 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างรอบด้าน เพื่อยุติการให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้มีความเข้มแข็ง จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการขับเคลื่อนการบริหาร ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังเพื่อสนองนโยบายของต้นสังกัด

จากผลการวิจัยครั้งนี้ในภาพรวมและรายด้านของระดับความคิดเห็นการบริหารระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา ยังพบรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนของครู สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมเกี่ยวกับความชัดเจนของข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการศึกษานักเรียนในความรับผิดชอบของตน รู้พื้นฐานของนักเรียน สภาพชีวิต พฤติกรรมที่แสดงออก มีความเข้าใจนักเรียนอย่างแท้จริงทั้งทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ โดยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหาร และครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ มีความชัดเจนของข้อมูล มีการจัดเก็บข้อมูลที่ดีและมีการจัดเวลาในการเยี่ยมบ้านของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 35 - 54)

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การกำชับให้ครูเก็บรักษาความลับของนักเรียน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา การส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนอย่างเพียงพอในการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมให้มีความชัดเจนของเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและการส่งเสริมให้มีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนเพื่อวางแผนร่วมกันในการช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการดำเนินการหลังจากที่ครูที่ปรึกษาได้ศึกษาทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว โดยให้ครูที่ปรึกษานำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การคัดกรองและวิเคราะห์สรุปผลเพื่อแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ประโยชน์ของการจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนตรงกับปัญหาหรือความต้องการมากที่สุดทั้งทางด้านความสามารถของนักเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ตลอดจนเข้าใจและมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียน มีการวิเคราะห์เป็นกลุ่ม มีการเก็บข้อมูลเป็นความลับ มีการใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 35 - 54)

3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การให้ความสำคัญกับการประชุมของผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน และการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม

ซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมก่อนเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการที่จะเลือกนำไปใช้ตาม ความเหมาะสมกิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อเป็นการส่งเสริมนักเรียน คือ กิจกรรมโฮมรูม ซึ่งครูประจำชั้นและนักเรียนได้ร่วมกันจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อาจจัดเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ มีการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมและได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียน จัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 35 - 54)

4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้ครูดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย การส่งเสริมให้ครูดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างหลากหลาย และการส่งเสริมให้ครูมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้ครูพิจารณาสาเหตุของปัญหาอย่างครบถ้วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาด้วยความเอาใจใส่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาคูที่ปรึกษาจะดูแลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อช่วยป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยจัดนอกเวลาเรียน และมีการส่งเสริมความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 35 - 54)

5) ด้านการส่งต่อนักเรียน การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลที่ชัดเจนของนักเรียนที่มีปัญหาอยากต่อการช่วยเหลือ การส่งเสริมให้ครูดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน และการส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนในการแก้ปัญหานักเรียน สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจให้นักเรียนยินดีเข้ารับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ และการส่งเสริมให้มีการประสานระหว่างครูในโรงเรียนในการส่งต่อภายในและภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำชับ และติดตามให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการตามกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และด้านการ

ป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข หากยังไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้เพราะบางครั้งปัญหาของนักเรียนรุนแรงและยากต่อการแก้ไข จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้รายงานต่อผู้บริหาร เพื่อดำเนินการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 35 - 54)

3. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา สรุปลงจากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา มีความสัมพันธ์กันระดับสูง และมีค่าเป็นบวกความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งพบว่าตอบรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา มีความสัมพันธ์กันทางบวก สอดคล้องกับ เลสเตอร์ เอ็น ดาวน์ิง (Lester N. Dowling อ้างถึงใน ก้องภพ ยี่หระ, 2550: 119) กล่าวว่า การแนะนำเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น โดยกลุ่มบุคคลซึ่งได้รับการอบรมเป็นพิเศษ เพื่อช่วยเหลือบุคคลในการปรับตัวและส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ โอษคลัง (2549: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความผูกพันต่อสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศิษฏ์ คำรอด (2549: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพ การบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางบวกกับประสิทธิภาพ การบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณ ก้อนคำ (2552: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมยศ บุญเจริญ (2553: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัย

เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรค์แก้ว (2553: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจการของสถานศึกษาให้พัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพมีการมองเห็นไกลและตระหนักในการกิจที่ต้องปฏิบัติ เป็นผู้กล้าเผชิญปัญหา และมีการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นธรรม ลดทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้ตาม และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ โน้มน้าวจิตใจผู้ร่วมงานให้เปลี่ยนแปลงความสนใจในการกระทำเพื่อตนเองไปสู่การทำประโยชน์เพื่อกลุ่มหรือเพื่อองค์กร รวมทั้งกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์หาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ใช้ความคิดในการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา สนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ หรือคิดค้นสิ่งแปลกใหม่เพื่อที่จะบรรลุในการกิจ เอาใจใส่ต่อผู้ได้บังคับบัญชาแต่ละคนเพื่อพัฒนาตามศักยภาพ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ร่วมงานเป็นไปด้วยดี ส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย บทบาทหน้าที่และภาระงานได้อย่างเหมาะสม ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการจัดประชุมชี้แจง อบรมสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน พัฒนาครูที่ปรึกษาทั้งความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ จัดทำแผนการดำเนินงานให้ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจากระเบียบสะสม จากแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) การเยี่ยมบ้าน มอบหมายให้ครูดูแลนักเรียนในสัดส่วนที่เหมาะสมและจัดบันทึกประวัติและพฤติกรรมนักเรียน ซึ่งการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมแนะแนว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยและความคิดเห็นเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ด้านการกระตุ้นทางปัญญามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการกระตุ้นทางปัญญาให้มากขึ้น เช่น การจูงใจและสนับสนุนให้ครูเกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ การกระตุ้นการสร้างระบบความคิด และวิธีการในการปฏิบัติงานให้แก่ครู การสร้างความมั่นใจของครูในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ การช่วยให้ผู้ร่วมงานมองปัญหาในหลายแง่มุม และการส่งเสริมให้ระบุปัญหาโดยการใช้เหตุผล และหลักฐานมากกว่าความคิดเห็นส่วนตัว โดยการประชุมชี้แจง การนิเทศ กำกับ ติดตาม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการประสานระหว่างครูในโรงเรียนในการส่งต่อภายในและภายนอก การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจให้นักเรียนยินดีเข้ารับ การช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ การส่งเสริมครูให้มีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และการส่งเสริมให้ครูมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยการกำหนดมาตรการในการดำเนินงานที่ชัดเจน

1.3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับค่อนข้างสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านของตนเองให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการเข้ารับการฝึกอบรมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหารสถานศึกษาด้วยกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่อไป

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

